

## OPINIÓ

President de l'Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa i la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic (Aadipa) del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

Antoni Vilanova i Omedas, arquitecte



# Un element clau de l'arquitectura moderna

L'arquitectura moderna de postguerra inscrita en el que es coneix, també, com a segon racionalisme ha estat, freqüentment, força menys valorada a Catalunya en relació amb altres períodes artístics creatius, com ara el Modernisme o el Noucentisme.

La relativa proximitat en el temps en què són executades aquestes edificacions, la major part construïdes entre els anys 1950 i 1960, a més del difícil context polític on es desenvolupen uns projectes ambiciosos i trencadors, materialitzats davant la mirada pejorativa del règim –notablement contrari a aquest corrent creatiu– i que simbolitza la voluntat d'un grup de joves arquitectes, formats en l'anomenada Escola de Barcelona, en establir un dels corrents creatius més remarcables al nostre país. A través de professionals com ara Josep M. Sostres, Oriol Bohigas i Antoni de Moragas, neix l'anomenat Grup R amb la ferma intenció de mostrar un exercici de renovació dins l'arquitectura que, des de les pròpies arrels, rescatant els models de l'arquitectura racionalista dels anys 30 del segle passat, es



La façana del Garatge Forné, a la carretera Barcelona ■ O. PINILLA

mostra plenament integrat al llenguatge de l'avantguarda europea del moment, no exempt d'un

esperit crític cap a l'estil, predominant classicista que la pròpia autarquia fomentava.

Mentre que a la Costa Brava trobem un autèntic laboratori de bones pràctiques, sobretot en l'exercici d'habitatges unifamiliars emmarcats en aquests principis; a la ciutat de Girona les experiències executades són força més desconegudes, algunes malauradament desaparegudes i, d'altres, poc valorades des de l'òptica ciutadana en general.

El volum determinant del Garatge Forné (1957-63) exemplifica una sèrie de valors que han determinat la seva preservació, tot reconeixent el seu paper com a element referent en el paisatge actual sent una peça essencial sobre la qual ha pivotat l'evolució del teixit urbà de l'entorn. La construcció és reconeguda no només per la seva forma, estil o composició, sinó també com una icona representativa en la història social de la ciutat: "la Seat".

Som davant d'un edifici que reuneix característiques que el fan insubstituïble. Des del punt de vista urbanístic, se situa com un precedent en la bona articulació d'una illa de l'eixample, formant una façana característica que actua de ròtula al xamfrà, i que resol d'una manera brillant la

cantonada i permet, des del llenguatge industrial, refermar el contacte precedent i posterior amb les tipologies residencials entre mitgeres.

En la vessant tipològica, l'edifici s'emmarca, plenament, en les influències internacionals que es desenvolupaven a Europa en aquells moments, amb la figura destacada de l'arquitecte danès Arne Jacobsen (1902-1971). En ell trobem una analogia a través de l'edifici de l'ajuntament de Rødovre (1954-56), que ofereix un treball similar en la utilització del mur cortina i l'aprofitament de la llum natural com a sinònim de transparència i que en el cas del Garatge Forné representa la màxima expressió del paper d'edifici reclam.

Altres immobles inscrits en el segon racionalisme han estat dignament recuperats a Catalunya en els darrers anys, com ara els Laboratoris Uriach (Manuel Ribas i Piera, 1958) transformats en habitatges plurifamiliars (Eduard Gascón, 2007), o la Nau Ivanow (Jordi Figueras, 1959-67), recuperada com a equipament cultural de gestió privada (Xavier Basiana, 1998-2000), per citar-ne dos exemples amb arrel comercial o industrial.

Per què no podem albirar un digne futur al Garatge Forné perquè, des de la integritat dels seus valors, pugui adaptar-se a nous usos que permetin una preservació com a referent del racionalisme a Girona, tot rendint el millor homenatge a la memòria i l'obra de l'arquitecte Joan M. Ribot, que ens deixà fa quatre anys.

## Ensenyament

## Procés participatiu a l'escola

**COL·LABORACIÓ** · Alumnes del col·legi L'Aixart de Cervià, els pares i mares, els mestres i diversos artistes han fet un treball conjunt per embellir i millorar tant l'interior del centre com el pati **CREACIONS** · S'han fet realitat propostes dels més petits

G. Pladeveya  
CERVIÀ DE TER

Paraules de suro, de canyes i de porexpan, així com altres elaborades amb càpsules de cafè, fusta, filferro, cartró, llana, plomes, tela, plàstics i guix. Mots que pengen de les parets i s'enfilen per les tanques, creixen dels testos, s'arrossegueu pel terra o cauen des del sostre. Les paraules formen i donen vida a cada racó de l'escola L'Aixart de Cervià de Ter: des de les aules i els passadissos fins al pati. La creació d'aquest ambient ha estat possible a través d'un projecte

participatiu en el qual han pres part les famílies del centre –procedents de Cervià, Raset i Viladasens–, diversos artistes, els alumnes i mestres. La directora del col·legi, Helena Márquez, i la cap d'estudis, Oti Corona, expliquen que el treball va començar aplicant a les aules una metodologia basada en les tesis d'Alegria Julià i Daniel Gabarró. Segons els seus estudis, es pot millorar l'ortografia a partir de jocs i activitats plàstiques que activen la memòria visual. L'alumnat aviat va començar a analitzar i produir, en les tutories i els tallers de plàstica, una selecció de paraules que



Una de les matinals, duta a terme aquest mes de maig ■ EL PUNT AVUI

s'usen molt i que sovint s'escriuen malament. A més, es va contactar amb diversos artistes que, d'una forma o una altra, te-

nen relació amb el centre: Sandrine Bluebel, Joan Corominas, Anna Carlota Fernández i Josep Torrebella. Tots ells van prestar

la seva ajuda, creant paraules de diferents estils i tècniques que enriqueixen el projecte i decoren àrees lúdiques.

A partir dels dibuixos i idees dels més petits, s'han dissenyat millores al pati: s'han pintat espais per jugar i s'han repintat murals, s'ha creat un circuit de cotxes, una zona de jocs de taula aprofitant una bobina i s'ha col·locat i pintat una barca. Durant dues matinals, famílies, artistes i docents ho han materialitzat, i han aconseguit l'embelliment i l'aprofitament de l'ambient on els nens i nenes passen bona part del dia, i la culminació estètica d'una proposta pedagògica. ■